

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
teleks: 22 569 / www.hnb.hr / mb 3269817

ODLUKA O UPRAVLJANJU KAMATNIM RIZIKOM U KNJIZI BANKE

travanj 2016.

Na temelju članka 101. stavka 2. točke 1. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 159/2013., 19/2015. i 102/2015.) i članka 43. stavka 2. točke 9. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci ("Narodne novine", br. 75/2008. i 54/2013.) te Smjernica o upravljanju kamatnim rizikom koji proizlazi iz poslova koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje (EBA/GL/2015/08) guverner Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU O UPRAVLJANJU KAMATNIM RIZIKOM U KNJIZI BANKE

Opće odredbe

Članak 1.

(1) Ovom se Odlukom utvrđuju postupci i načela za upravljanje kamatnim rizikom u knjizi banke, način izračuna promjene ekonomske vrijednosti kreditne institucije koja proizlazi iz pozicija knjige banke, a nastala je kao rezultat standardnoga kamatnog šoka te izvješćivanje Hrvatske narodne banke.

(2) Odredbe ove Odluke primjenjuju se na kreditne institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje su od Hrvatske narodne banke dobile odobrenje za rad.

(3) Odredbe ove Odluke na odgovarajući se način primjenjuju:

- na podružnice kreditnih institucija iz država članica koje pružaju uzajamno priznate usluge na području Republike Hrvatske i
- na podružnice kreditnih institucija iz trećih zemalja koje su od Hrvatske narodne banke dobile odobrenje za pružanje usluga.

(4) Način primjene ove Odluke i obrasci za izračun izloženosti kamatnom riziku u knjizi banke propisani su Uputom za jedinstvenu primjenu Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke, koja se prilaže ovoj Odluci i koja čini njezin sastavni dio.

Pojmovi

Članak 2.

Pojedini pojmovi, u smislu ove Odluke, imaju sljedeće značenje:

1) **Kamatni rizik u knjizi banke** jest kamatni rizik koji proizlazi iz poslova koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje kako je uređeno Odlukom o upravljanju rizicima.

2) **Rizik ročne neusklađenosti** (engl. *repricing risk*) jest rizik kojem je kreditna institucija izložena zbog vremenske neusklađenosti dospijeća (za fiksne kamatne stope) i ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (za promjenjive kamatne stope) pozicija knjige banke.

3) **Rizik krivulje prinosa** (engl. *yield curve risk*) jest rizik kojem je kreditna institucija izložena zbog promjene oblika i nagiba krivulje prinosa.

4) **Rizik osnovice** (engl. *basis risk*) jest rizik kojem je kreditna institucija izložena zbog razlike referentnih kamatnih stopa za instrumente sa sličnim karakteristikama u odnosu na ročnost ili vrijeme do sljedeće promjene kamatne stope.

5) **Rizik opcije** (engl. *optionality risk*) jest rizik kojem je kreditna institucija izložena zbog opcija ugrađenih u kamatno osjetljive pozicije (npr. kredite s mogućnošću prijevremene otplate, depozite s mogućnošću prijevremenog povlačenja i sl.).

6) **Knjiga trgovanja** kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 86. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012, SL, L 176, 27. 6. 2013., (u nastavku teksta: Uredba (EU) br. 575/2013).

7) **Knjiga banke** obuhvaća sve bilančne i izvanbilančne stavke kreditne institucije koje se ne smatraju pozicijama knjige trgovanja.

8) **Ekonomska vrijednost knjige banke kreditne institucije** jest procjena sadašnje vrijednosti svih očekivanih neto novčanih tokova pozicija knjige banke kreditne institucije, odnosno očekivanih novčanih tokova imovine kreditne institucije umanjene za očekivane novčane tokove obveza kreditne institucije.

9) **Važnija valuta** je svaka valuta koja čini više od 5% ukupne bilančne imovine kreditne institucije.

10) **Standardni kamatni šok** je paralelni pozitivan i negativan pomak kamatnih stopa na referentnoj krivulji prinosa za 200 baznih bodova, primjenjujući donju granicu stope od 0%, osim u slučajevima gdje je ostvariva negativna kamatna stopa.

11) **Bazni bod** je jedinica koja je jednaka stotom dijelu od 1%.

12) **Nerizična krivulja prinosa** je odgovarajuća opća krivulja prinosa koja ne obuhvaća marže kreditnih rizika specifične instrumentu ili specifične određenom subjektu niti marže likvidnosnog rizika.

Minimalni zahtjevi za uspostavu sustava upravljanja kamatnim rizikom u knjizi banke **Članak 3.**

(1) Kreditna je institucija dužna uspostaviti sustav upravljanja kamatnim rizikom u knjizi banke primjeren vrsti, opsegu i složenosti poslovanja te u skladu s profilom rizičnosti kreditne institucije.

(2) Kreditna institucija je dužna implementirati sveobuhvatne procedure internog upravljanja u svezi s kamatnim rizikom u knjizi banke. Pri tom je, uvažavajući odredbe iz stavka 1. ovog članka, potrebno osigurati sljedeće:

1. da uprava kreditne institucije snosi krajnju odgovornost za kontroliranje kamatnog rizika u knjizi banke,
2. redovitu validaciju modela koji se upotrebljavaju za kvantificiranje kamatnog rizika u knjizi

banke, a pri tom upotrijebljeni informacijski sustavi trebaju omogućiti potpuno mjerenje ili procjenu i praćenje doprinosa pojedinačnih transakcija ukupnoj izloženosti,

3. da sustav internog izvješćivanja o riziku kreditne institucije pružaju pravodobne i sveobuhvatne informacije o njenoj izloženosti kamatnom riziku u knjizi banke.

(3) Kreditna institucija je dužna imati dobro obrazložene, sveobuhvatne i dokumentirane politike koje pokrivaju sve elemente povezane s kamatnim rizikom u knjizi banke uvažavajući odredbe iz stavka 1. ovog članka. Pri tom kreditna institucija treba barem obuhvatiti slijedeće elemente:

- a) internu definiciju "knjige banke" i "aktivnosti trgovanja" i uspostavljene granice između "knjige banke" i "aktivnosti trgovanja",
- b) definiciju ekonomske vrijednosti i njezinu dosljednost s metodom upotrijebljenom za vrednovanje imovine i obveza,
- c) definiciju rizika dobiti i njegovu dosljednost s pristupom koji se koristi pri razvoju poslovnih planova i financijskih prognoza,
- d) veličinu i oblik različitih šokova kamatnih stopa koji će se upotrijebiti za interne izračune kamatnog rizika u knjizi banke,
- e) upotrebu dinamičnih i/ili statičkih pristupa u primjeni šokova kamatnih stopa,
- f) postupanje s odobrenim, a neiskorištenim transakcijama, uključujući svaku povezanu zaštitu,
- g) agregiranje viševalutnih kamatnih izloženosti,
- h) mjerenje i upravljanje rizikom osnove koji je rezultat različitih kamatnih indeksa,
- i) uključenje nekamatnosne imovine i obveza knjige banke u izračune kojima se mjeri kamatni rizik u knjizi banke,
- j) tretman ponašanja tekućih i štednih računa i pretpostavljeno dospijeće obveza s kratkim ugovornim dospijećem, ali koje se ponašaju kao dugoročne obveze,
- k) mjerenje učinaka kamatnog rizika u knjizi banke koji proizlaze iz ugrađenih i automatskih opcija imovine ili obveza uključujući učinaka konveksnosti kod nelinearnih profila isplate,
- l) stupanj granularnosti upotrijebljen u izračunima mjerenja.
- m) uspostavu primjerenog organizacijskog ustroja s točno utvrđenim, jasnim i razgraničenim linijama ovlasti i odgovornostima među radnicima koji uključuje osiguravanje neovisnosti funkcija upravljanja kamatnim rizikom o funkcijama zauzimanja kamatonosnih pozicija u knjizi banke te osiguravanje tehničkih uvjeta za mjerenje, praćenje i ovladavanje kamatnim rizikom u knjizi banke,
- n) uspostavu sustava mjerenja kamatnog rizika u knjizi banke koji obuhvaća značajne izvore kamatnog rizika,
- o) uspostavu sustav izvještavanja o izloženosti kamatnom riziku u knjizi banke neovisnu o funkciji zauzimanja kamatonosnih pozicija u knjizi banke, koji će uključivati i redovito izvještavanje uprave i radnika ili tijela kreditne institucije zaduženih za utvrđivanje, mjerenje, praćenje i ovladavanje kamatnim rizikom u knjizi banke,
- p) propisivanje ulaznih podataka sustava (npr. kamatne stope, dospijeća) koji će na odgovarajući način odražavati utjecaj na promjenu ekonomske vrijednosti kreditne institucije,
- q) propisivanje pretpostavki sustava upravljanja kamatnim rizikom koje moraju biti primjerene, dokumentirane i stabilne tijekom vremena; sve važnije izmjene pretpostavki moraju biti dokumentirane, pojašnjene i odobrene od strane uprave kreditne institucije.

(4) Scenariji i testiranje otpornosti na stres koje provode kreditne institucije koriste se za interno

upravljanje i za testiranje otpornosti na stres. Analiza scenarija za interno mjerenje kamatnog rizika u knjizi banke treba se provoditi minimalno na tromjesečnoj osnovi uz povećanje učestalosti izračuna u uvjetima veće volatilnosti kamatne stope ili kad su izmjerene razine rizika značajne u kontekstu poslovanja institucije.

(5) Testiranje otpornosti na stres za kamatni rizik treba integrirati u cjelokupne strukture i programe testiranja otpornosti na stres kreditne institucije. Pri tom testiranju otpornosti na stres kamatni rizik treba biti u interakciji s drugim kategorijama rizika te treba izračunavati sekundarne utjecaje. Testove otpornosti na stres kreditna institucija dužna je provoditi najmanje jednom godišnje.

(6) Kamatni rizik u knjizi banke treba biti uključen kao jedan od mogućih pokretača u ukupnim programima obratnog testiranja otpornosti na stres kreditne institucije.

Mjerenje i izvori kamatnog rizika

Članak 4.

(1) Kamatni rizik u knjizi banke može imati negativan utjecaj na:

- 1) neto kamatni prihod (NKP) ili dobit,
- 2) ekonomsku vrijednost knjige banke kreditne institucije.

(2) Kreditna institucija je dužna mjeriti i ocijeniti negativan utjecaj kamatnog rizika u knjizi banke na oba aspekta iz stavka 1. ovog članka. Redovito mjerenje osjetljivosti oba aspekta, provođenje različitih scenarija obuhvaća barem potencijalne promjene razine i oblika krivulje prinosa kamatne stope i promjena u odnosu među različitim tržišnim stopama (rizik osnove).

(3) Kreditna institucija treba razviti odgovarajući sustav u skladu s odredbama iz članka 3. ove Odluke, a za potrebe mjerenja rizika, ocjenu utjecaja na aspekte iz stavka 1. ovog članka te izvještavanje Hrvatske narodne banke. Za potrebe izvještavanja Hrvatske narodne banke, a vezano na aspekt iz točke 2. stavka 1. ovog članka kreditna institucija je dužna koristiti višu razinu od:

- 1) standardnog kamatnog šoka iz članka 2. točke 10) ove Odluke ili
- 2) interno izračunate promjene ekonomske vrijednosti izračunate kao 1. i 99. percentil pripisanih jednodnevnih promjena kamatnih stopa tijekom razdoblja od pet godina skaliranih na godinu od 240 dana.

(4) Pri izračunu rezultata za potrebe stavka 2. i 3. ovog članka, kreditne institucije su dužne primjenjivati slijedeće:

- 1) odgovarajuću opću nerizičnu krivulju prinosa,
- 2) kapital se ne ubraja u obveze i
- 3) pretpostavljeni datum ponovnog vrednovanja cijena za salda na računima klijenata, koji predstavljaju obveze kreditne institucije i nemaju predodređen datum ponovnog vrednovanja cijene, može biti najduže u prosjeku pet godina. Pri izračunu korištenog pretpostavljenog petogodišnjeg prosjeka ponovnog vrednovanja cijena koristi se prosjek pretpostavljenih datuma ponovnog vrednovanja cijena različitih računa za koje se promatraju pretpostavke o ponašanju ponovnog vrednovanja cijena ponderiran

nominalnom vrijednošću svih takvih računa. Pri tom se za izračun prosječnog dospijeća uključuje stabilni i volatilni dio računa.

(5) Za potrebe izračuna iz stavka 2. i 3. ovog članka kreditna je institucija dužna razmotriti i ocijeniti utjecaj:

- 1) pretpostavki o nekamatnosnoj imovini i obvezama knjige banke,
- 2) pretpostavki o ponašanju klijenata u s vezi s depozitima bez ugovorenog roka dospijeća te pretpostavki o dospijeću obveza s kratkim ugovornim dospijećem, ali koje se ponašaju kao dugoročne obveze i
- 3) ugrađenih opcija imovine i obveza koje mogu biti ovisne o njihovom ponašanju ili automatske.

(6) Prilikom upravljanja kamatnim rizikom iz knjige banke kreditna institucija se ne bi trebala oslanjati na rezultate supervizorskog standardnog kamatnog šoka iz članka 2. točke 10) ove Odluke, već bi trebala razviti i upotrebljavati vlastite metodologije alokacije internog kapitala u skladu s svojim profilom rizičnosti i politikama upravljanja rizicima. Za potrebe izračuna iz stavka 2. i 3. ovog članka kreditna je institucija dužna procijeniti različite oblike kamatnog rizika kojima može biti izložena. To su:

- 1) rizik ročne neusklađenosti,
- 2) rizik krivulje prinosa,
- 3) rizik osnove i
- 4) rizik opcije.

Za potrebe ovog stavka kreditna institucija koju je Hrvatska narodna banka razvrstala u kategoriju 1 temeljem **Smjernica za primjenu Smjernice o upravljanju kamatnim rizikom koji proizlazi iz poslova koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje (EBA/GL/2015/08)** primjenom Smjernica o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak nadzorne provjere i ocjene (SREP) (EBA/GL/2014/13), treba adekvatno uzeti u obzir sva četiri oblika kamatnog rizika kojima može biti izložena. Hrvatska narodna banka može, ovisno o vrsti, opsegu i složenosti njenih aktivnosti, tražiti od kreditne institucije koju je razvrstala u kategoriju od 2-4 da na adekvatan način dodatno obuhvati četiri oblika kamatnog rizika iz ovog stavka.

(7) Kreditne institucije koje je Hrvatska narodna banka razvrstala u kategoriju 1 i 2 temeljem **Smjernica za primjenu Smjernice o upravljanju kamatnim rizikom koji proizlazi iz poslova koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje (EBA/GL/2015/08)** primjenom Smjernica o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak nadzorne provjere i ocjene (SREP) (EBA/GL/2014/13), pored isključivo statičke analize utjecaja standardnog kamatnog šoka ili šokova kamatne stope u trenutnim portfeljima, trebaju raditi dinamični pristup simulacije kamatne stope. Pri tome trebaju se uzeti u obzir scenariji u kojima se izračunavaju različiti smjerovi kretanja kamatnih stopa u kojima neke pretpostavke same predstavljaju funkcije promjene razine kamatnih stopa. Te pretpostavke između ostalog obuhvaćaju pretpostavke povezane s ponašanjem, s doprinosom riziku te veličini i strukturi bilance.

Pojednostavnjeni izračun procjene promjene ekonomske vrijednosti knjige banke **Članak 5.**

(1) Za potrebe izvještavanja Hrvatske narodne banke o izloženosti kamatnom riziku u knjizi banke kreditna institucija može koristiti pojednostavnjenim izračunom procjene promjene ekonomske vrijednosti knjige banke primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije knjige banke po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno.

(2) Za potrebe pojednostavnjenog izračuna procjene promjene ekonomske vrijednosti knjige banke kamatno se osjetljive pozicije knjige banke raspoređuju u 13 vremenskih zona na način prikazan u Tablici. Ponderi se temelje na procijenjenom kamatnom šoku od 200 baznih bodova tijekom vremena i procijenjenom modificiranom trajanju za svaku vremensku zonu.

Tablica: Ponderi po vremenskim zonama

Vremenska zona	Sredina vremenske zone	Procijenjeno modificirano trajanje	Pretpostavljeni kamatni šok u baznim bodovima (b. b.)	Ponder
	1	2	3	4
do 1 mjeseca	0,5 mjeseci	0,04 godine	200 b. b.	0,08%
od 1 do 3 mjeseca	2 mjeseca	0,16 godina	200 b. b.	0,32%
od 3 do 6 mjeseci	4,5 mjeseci	0,36 godina	200 b. b.	0,72%
od 6 do 12 mjeseci	9 mjeseci	0,71 godina	200 b. b.	1,43%
od 1 do 2 godine	1,5 godina	1,38 godina	200 b. b.	2,77%
od 2 do 3 godine	2,5 godina	2,25 godina	200 b. b.	4,49%
od 3 do 4 godine	3,5 godina	3,07 godina	200 b. b.	6,14%
od 4 do 5 godina	4,5 godina	3,85 godina	200 b. b.	7,71%
od 5 do 7 godina	6 godina	5,08 godina	200 b. b.	10,15%
od 7 do 10 godina	8,5 godina	6,63 godine	200 b. b.	13,26%
od 10 do 15 godina	12,5 godina	8,92 godine	200 b. b.	17,84%
od 15 do 20 godina	17,5 godina	11,21 godina	200 b. b.	22,43%
preko 20 godina	22,5 godina	13,01 godina	200 b. b.	26,03%

(3) Pozicije s fiksnom kamatnom stopom raspoređuju se u vremenske zone prema preostalom roku do dospijea.

(4) Pozicije s promjenjivom kamatnom stopom raspoređuju se u vremenske zone prema roku do sljedeće promjene kamatne stope.

(5) Pozicije kod kojih nije poznat ili se ne može sa sigurnošću utvrditi rok do dospijea odnosno do promjene kamatne stope (npr. tekući računi, štedni depoziti, iskorišteni krediti za prekoračenja

po tekućim računima, revolving krediti i dr.) kreditna je institucija dužna rasporediti u odgovarajuće vremenske zone na način definiran Uputom za primjenu ove Odluke.

(6) Kreditna je institucija dužna rasporediti u odgovarajuće vremenske zone pozicije s procijenjenom promjenjivom kamatnom stopom, na temelju procjene vjerojatnosti volatilnosti ili učestalosti promjene kamatnih stopa koja se zasniva najmanje:

- na prošlim promjenama i učestalosti promjena kamatnih stopa dotičnih pozicija,
- na prošlim promjenama i učestalosti promjena tržišnih kamatnih stopa i njihovoj korelaciji s promjenama kamatnih stopa dotičnih pozicija i
- na procjeni drugih unutarnjih (npr. neto kamatna marža, strategija poslovanja i financiranja plasmana kreditne institucije) i vanjskih faktora (npr. reputacijski rizik, konkurencija) koji utječu na formiranje kamatnih stopa.

Postupak pojednostavnjenog izračuna

Članak 6.

(1) Pri pojednostavnjenom izračunu izloženosti kamatnom riziku u knjizi banke kreditna je institucija dužna:

- 1) za svaku važniju valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno zbrojiti pozicije imovine i obveza te izvedenih financijskih instrumenta (ili aktivnih i pasivnih izvanbilančnih stavki) po svakoj vremenskoj zoni na način da dobije ukupnu neto poziciju po zoni,
- 2) dobivenu ukupnu neto poziciju iz točke 1. ovoga stavka po svakoj vremenskoj zoni pomnožiti propisanim ponderima iz tablice iz članka 5. ove Odluke, i to za svaku važniju valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno,
- 3) zbrojiti dobivene ponderirane pozicije po svim vremenskim zonama tako da se dobije neto duga ili neto kratka pozicija za svaku važniju valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno i
- 4) zbrojiti neto duge i neto kratke pozicije po svim valutama na način da se dobije ukupna neto ponderirana pozicija knjige banke.

(2) Ukupna neto ponderirana pozicija knjige banke iz stavka 1. točke 4. ovoga članka izražava se u apsolutnom iznosu i predstavlja promjenu ekonomske vrijednosti knjige banke kreditne institucije koja je nastala kao rezultat primjene standardnoga kamatnog šoka.

Minimalni omjer promjene ekonomske vrijednosti knjige banke i regulatornog kapitala

Članak 7.

(1) Kreditna je institucija dužna izračunati omjer promjene ekonomske vrijednosti knjige banke i regulatornog kapitala kreditne institucije.

(2) Ekonomska vrijednost knjige banke predstavlja iznos izračunat na način utvrđen stavkom 3. članka 4. ove Odluke.

(3) Hrvatska narodna banka može na osnovi rezultata mjerenja i utjecaja dobivenih prema članku

4. stavku 2., a odnose na aspekt mjerenja iz članka 4. stavka 1. točke 1., naložiti uključivanje rezultata izračuna u izračun regulatornog kapitala iz članka 180. stavka 2. Zakona o kreditnim institucijama ili neku drugu supervizorsku mjeru.

Izvedeni financijski instrumenti

Članak 8.

(1) Ako se kreditna institucija koristi izvedenim financijskim instrumentom iz knjige trgovanja za potrebe upravljanja kamatnim rizikom u knjizi banke, takav izvedeni financijski instrument dužna je uključiti u izračun promjene ekonomske vrijednosti kreditne institucije iz knjige banke.

(2) Kreditna je institucija dužna izvedeni financijski instrument iz stavka 1. ovog članka od trenutka uspostavljanja odnosa zaštite tretirati kao instrument interne zaštite u smislu članka 106. Uredbe (EU) br. 575/2013 pri čemu je dužna i ispunjavati uvjete iz tog članka Uredbe.

Izveštavanje Hrvatske narodne banke

Članak 9.

(1) Kreditna institucija dužna je izvješćem o izloženosti kamatnom riziku u knjizi banke obuhvatiti sve pozicije knjige banke koje su osjetljive na promjenu kamatne stope.

(2) Kreditna institucija dužna je redovito izvještavati Hrvatsku narodnu banku o izloženosti kamatnom riziku u knjizi banke. Obrasci za izvještavanje o navedenom riziku su dani u Uputi koja je sastavni dio ove Odluke te ih se popunjava bez obzira da li kreditna institucija koristi ili ne pojednostavljeni izračun iz članka 5. ove Odluke.

(3) Izvješće o izloženosti kamatnom riziku u knjizi banke kreditna institucija dužna je sastavljati na pojedinačnoj i konsolidiranoj osnovi, i to po važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno.

(4) Kreditna institucija dužna je sastavljati izvješće iz stavka 1. ovog članka tromjesečno sa stanjem na dan 31. ožujka, 30. lipnja, 30. rujna i 31. prosinca. Ta izvješća nazivaju se nekonsolidirana nerevidirana privremena izvješća ("NP").

(5) Kreditna institucija dužna je sastavljati izvješće iz stavka 1. ovog članka prema revidiranim podacima sa stanjem na dan 31. prosinca. To izvješće naziva se nekonsolidirano revidirano izvješće ("NR").

(6) Matična kreditna institucija u RH dužna je sastavljati izvješće iz stavka 1. ovog članka sa stanjem na dan 30. lipnja na razini grupe kreditnih institucija u RH. Ta izvješća nazivaju se konsolidirana nerevidirana privremena izvješća ("KP").

(7) Matična kreditna institucija u RH dužna je sastavljati izvješće iz stavka 1. ovog članka sa stanjem na dan 31. prosinca na razini grupe kreditnih institucija u RH, prema revidiranim podacima. To izvješće naziva se konsolidirano revidirano izvješće ("KR").

(8) Nekonsolidirana nerevidirana privremena izvješća kreditna institucija dužna je dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci u sljedećim rokovima:

- 1) najkasnije do 12. svibnja izvješće sa stanjem na dan 31. ožujka,
- 2) najkasnije do 11. kolovoza izvješće sa stanjem na dan 30. lipnja,
- 3) najkasnije do 11. studenoga izvješće sa stanjem na dan 30. rujna i
- 4) najkasnije do 11. veljače sljedeće godine izvješće sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine.

Ako su navedeni datumi neradni dani, rok za dostavu izvješća pomiče se na sljedeći radni dan.

(9) Konsolidirana nerevidirana privremena izvješća dostavljaju se Hrvatskoj narodnoj banci najkasnije do 11. kolovoza tekuće godine.

(10) Nekonsolidirana i konsolidirana revidirana izvješća kreditna je institucija dužna dostaviti Hrvatskoj narodnoj banci u roku od 15 dana nakon datuma izdavanja izvješća revizora o obavljenoj reviziji, a najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 9.

Ova Odluka objavljuje se u "Narodnim novinama" i stupa na snagu osmog dana od dana objave.

UPUTA
za jedinstvenu primjenu Odluke o upravljanju
kamatnim rizikom u knjizi banke

1. OPĆE ODREDBE

Ovom Uputom propisuje se način jedinstvene primjene Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke (u nastavku teksta: Odluka).

Izvješća u smislu ove Upute dostavljaju se za sve važnije valute pojedinačno i za ostale valute ukupno na sljedećim obrascima:

1. Promjena ekonomske vrijednosti knjige banke za stavke s fiksnom kamatnom stopom (obrazac EVKI FKS),
2. Promjena ekonomske vrijednosti knjige banke za stavke s promjenjivom kamatnom stopom (obrazac EVKI PKS),
3. Promjena ekonomske vrijednosti knjige banke za stavke s administrativnom kamatnom stopom (obrazac EVKI AKS)
4. Ukupna ponderirana pozicija (obrazac EVKI ZBR) i
5. Obrazac za utjecaj kamatnog rizika u knjizi banke na neto kamatni prihod - NKP.

Obrasci su dani u prilogu ove Upute i njezin su sastavni dio. Kreditna institucija dostavlja Hrvatskoj narodnoj banci izvješća propisana ovom Odlukom na papiru i telekomunikacijskim putem (ili na magnetnom mediju), pridržavajući se pritom u cjelini propisanog formata pojedinog izvješća.

U obrasce se unose pozicije knjige banke sa stanjem na posljednji dan u izvještajnom razdoblju. Smatra se da je kreditna institucija dostavila izvješća u propisanim rokovima ako su izvješća prošla formalnu i logičku kontrolu propisanu uputom kojom se uređuje sastavljanje i dostavljanje supervizorskih izvještaja kreditnih institucija.

Naslovnu stranicu nekonsolidiranoga nerevidiranoga privremenog izvješća ("NP"), konsolidiranoga nerevidiranoga privremenog izvješća ("KP"), nekonsolidiranoga revidiranog izvješća ("NR") i konsolidiranoga revidiranog izvješća ("KR") dužni su na predviđenom mjestu potpisati i datirati ovlaštena rukovodeća osoba i jedan član uprave kreditne institucije.

Bilo kakve naknadne izmjene nekonsolidiranoga nerevidiranoga privremenog izvješća ("NP") i konsolidiranoga nerevidiranoga privremenog izvješća ("KP") mora potvrditi i potpisati ovlaštena rukovodeća osoba. Naknadne izmjene nekonsolidiranoga revidiranog izvješća ("NR") i konsolidiranoga revidiranog izvješća ("KR") moraju potvrditi i potpisati ovlaštena rukovodeća osoba i jedan član uprave kreditne institucije.

U zaglavlju svakog izvješća iz ove Upute navode se sljedeći podaci:

Naziv kreditne institucije – navesti puni ili skraćeni naziv kreditne institucije, a u konsolidiranom

revidiranom posebnom izvješću navesti puni ili skraćeni naziv matične kreditne institucije i dodati riječ "grupa".

OIB kreditne institucije – navesti osobni identifikacijski broj kreditne institucije koji dodjeljuje Ministarstvo financija na temelju Zakona o osobnom identifikacijskom broju.

Oznaka izvješća – navesti jednu od sljedećih oznaka:

"NP" za nekonsolidirano nerevidirano privremeno izvješće,

"NR" za nekonsolidirano revidirano izvješće,

"KP" konsolidirano nerevidirano privremeno izvješće i

"KR" za konsolidirano revidirano izvješće.

Datum – posljednji dan izvještajnog razdoblja u obliku DDMMGGGG.

Pri dostavljanju izvješća na magnetnom mediju svi iznosi u novčanim jedinicama navode se u punom iznosu novčane jedinice u kojoj su izražene (npr. ako je vrijednost pozicije 100.000,60 kuna, u obrazac se upisuje iznos 100.000,60, dakle, uključujući i iznos u lipama).

Svi novčani iznosi u izvješćima na papiru koja se sastavljaju prema ovoj Uputi, navode se u tisućama kuna. Ostatak koji iznosi 500 ili više kuna, zaokružuje se na tisuću kuna, a ostatak koji iznosi manje od 500 kuna, zanemaruje se. Ako pojedinačna stavka izvješća iznosi manje od 500 kuna, iskazuje se u izvješću kao nula.

U svezi sa zaokruživanjem na tisuće kuna iznosa koji se unose u obrasce na papiru, posebno se napominje da je kreditna institucija dužna precizno provoditi zaokruživanje. To znači da kreditna institucija sva izvješća iz ove Upute prvo sastavlja u punim iznosima (u kunama i lipama) i potom provodi zaokruživanje konačnih iznosa koji se unose u pojedinu poziciju obrasca.

Raspored pozicija u vremenske zone utvrđuje se prema preostalom broju dana do dospijeca, odnosno do sljedeće promjene kamatne stope računajući od izvještajnog datuma.

Iznosi izraženi u stranim valutama preračunavaju se u kune primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke koji vrijedi na izvještajni datum. Iznosi izraženi u stranim valutama koje nisu iskazane na tečajnici Hrvatske narodne banke, preračunavaju se u eure ili američke dolare primjenom srednjih tečajeva referentnih tržišta te ih se zatim preračunava u kune primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke koji vrijedi na dan sastavljanja izvještaja.

Stavke u kunama s ugovorenom valutnom klauzulom prema određenoj valuti tretiraju se kao pozicije u odnosnoj valuti.

Sivo označene pozicije u obrascima ne popunjavaju se.

Izvješća na papiru kreditna institucija dostavlja na sljedeću adresu:

Hrvatska narodna banka
Sektor bonitetne regulative i supervizije
p.p. 603

10002 Zagreb

Kreditna institucija dužna je izvješće koje se šalje telekomunikacijskim putem (ili na magnetnom mediju) sastavljati na način propisan uputom kojom se uređuje sastavljanje i dostavljanje supervizorskih izvještaja kreditnih institucija.

2. IZRAČUN IZLOŽENOSTI KAMATNOM RIZIKU U KNJIZI BANKE

2.1. Obrasci EVKI FKS, EVKI PKS i EVKI AKS

U obrazac EVKI FKS uključuju se pozicije s fiksnom kamatnom stopom i raspoređuju u vremenske zone prema preostalom roku do dospjeća.

U obrazac EVKI PKS uključuju se pozicije s promjenjivom kamatnom stopom i raspoređuju u vremenske zone prema preostalom roku do sljedeće promjene kamatne stope.

U obrazac EVKI AKS uključuju se pozicije s kamatnom stopom koja je promjenjiva na osnovi odluke uprave (administrativna kamatna stopa) u skladu s odredbama članka 5. Odluke.

Pri izračunu promjene ekonomske vrijednosti knjige banke kreditna je institucija dužna popuniti obrasce na sljedeći način:

1. za svaku važniju valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno dužna je ispuniti obrasce ovisno o vrsti kamatne stope (EVKI FKS, EVKI PKS i EVKI AKS); u navedenim obrascima treba zbrojiti pozicije imovine i obveza (bilančne i izvanbilančne) vodeći računa o predznaku po svakoj vremenskoj zoni kako bi se dobila neto pozicija po pojedinoj zoni "Ukupna neto pozicija"; za potrebe izračuna "Ukupne neto pozicije" smatra se da pozicije imovine imaju pozitivan predznak, dok pozicije obveza imaju negativan predznak;
2. dobivenu ukupnu neto poziciju po svakoj vremenskoj zoni potrebno je pomnožiti zadanim ponderima navedenima u obrascima u retku "Ponderi" kako bi se dobila "Ponderirana pozicija" za svaku vremensku zonu;
3. potom treba zbrojiti dobivene ponderirane pozicije po svim vremenskim zonama kako bi se dobila neto duga ili neto kratka pozicija "Neto ponderirana pozicija po valuti – EVKI FKS/PKS/AKS" po pojedinoj vrsti kamatne stope za svaku valutu.

Tretman pojedinih pozicija u obrascima EVKI FKS i EVKI PKS i EVKI AKS za potrebe pojednostavljenog izračuna iz članka 5. Odluke:

1. klasične izvanbilančne stavke: garancije, akreditivi, mjenična jamstva, okvirni krediti, obveze financiranja i druge klasične izvanbilančne stavke ne smatraju se kamatno osjetljivim pozicijama;
2. izvedeni financijski instrumenti iz članka 7. ove Odluke uključuju se u skladu s glavom IV. dijela trećeg Uredbe (EU) br. 575/2013;
3. primljena i dana *a vista* sredstva sudionika novčanog tržišta: tekući računi i žiroračuni i sredstva raspoloživa na opoziv raspoređuju se u vremensku zonu do 1 mjeseca;

4. primljena *a vista* sredstva i štedni depoziti, osim sredstava sudionika novčanog tržišta, iskorišteni krediti za prekoračenja po tekućim računima te revolving krediti raspoređuju u vremensku zonu od 6 do 12 mjeseci;
5. sredstva obvezne pričuve u devizama izdvojena kod Hrvatske narodne banke uključuju se u obrazac EVKI PKS u vremensku zonu do 1 mjeseca;
6. sredstva obvezne pričuve izdvojena u kunama kod središnje banke uključuju se u obrazac EVKI PKS u vremensku zonu od 6 do 12 mjeseci;
7. repo/obratne repo transakcije i transakcije pozajmljivanja vrijednosnih papira drugoj ugovornoj strani/od druge ugovorne strane uključuju se kao odnosne pozicije u primljenom/danom kreditu;
8. ulaganja u dužničke vrijednosne papire raspoređuju se u vremenske zone u nominalnim iznosima glavnice prema ugovorenoj dinamici;
9. ulaganja u ostale dužničke vrijednosne papire uključuju i vrijednosne papire koji se nalaze u portfelju zajmovi i potraživanja;
10. ulaganja u investicijske fondove raspoređuju se ovisno o strukturi ulaganja fonda u kamatno osjetljive instrumente; ako kreditna institucija nije upoznata sa stvarnom strukturom ulaganja fonda, procjenjuje udio i strukturu kamatno osjetljivih stavki na temelju prospekta fonda;
11. stavke ispravaka vrijednosti za plasmane rizične skupine A na skupnoj osnovi ne uključuju se u navedene obrasce;
12. stavke kod kojih je kreditna institucija izvršila rezerviranja/ispravke vrijednosti – plasmani klasificirani u rizičnu skupinu B – uključuju se u vremenske zone u iznosima i prema dinamici očekivane otplate glavnice kako je utvrđeno pri određivanju nadoknadivog iznosa tih plasmana; plasmani klasificirani u rizičnu skupinu C ne smatraju se kamatno osjetljivim stavkama i ne uključuju se u obrasce;
13. stavke kod kojih je kreditna institucija izvršila rezerviranja/ispravke vrijednosti, a ne može utvrditi iznose i dinamiku očekivane otplate glavnice, raspoređuju se u vremensku zonu od 2 do 3 godine;
14. imovina i obveze s obročnom otplatom raspoređuju se u vremenske zone u skladu s ugovorenim otplatnim planom u iznosu rate glavnice odnosno anuiteta glavnice;
15. dospjele pozicije knjige banke ne smatraju se kamatno osjetljivima.

2.2. Obrazac EVKI ZBR – Ukupna ponderirana pozicija

Kreditna institucija popunjava obrazac EVKI ZBR unosom iznosa iz obrazaca EVKI FKS i EVKI PKS i EVKI AKS.

Dobivene neto ponderirane pozicije (neto duge i neto kratke pozicije) po pojedinoj vrsti kamatne stope u obrascima EVKI FKS, EVKI PKS i EVKI AKS, izračunate za svaku važniju valutu i za ostale valute ukupno, zbrajaju se kako bi se dobila neto ponderirana pozicija po valuti. Dobivena neto ponderirana pozicija po valuti upisuje se u obrazac EVKI ZBR u retke pod rednim brojem 1 za svaku važniju valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno. Neto duge i neto kratke pozicije po različitim valutama navedene u obrascu EVKI ZBR u recima pod rednim brojem 1 zbrajaju se kako bi se dobila ukupna ponderirana pozicija knjige banke kreditne institucije, a koja čini promjenu ekonomske vrijednosti knjige banke kreditne institucije i iskazuje se u apsolutnom iznosu pod rednim brojem 2 obrasca EVKI ZBR.

U obrascu EVKI ZBR u retku pod rednim brojem 4 izračunava se omjer promjene ekonomske vrijednosti i regulatornog kapitala kreditne institucije.

2.3. Obrazac za utjecaj kamatnog rizika u knjizi banke na neto kamatni prihod - NKP

U obrascu NKP iskazuje se utjecaj promjena kamatnih stopa na neto kamatni prihod kreditne institucije. U retku pod rednim brojem 1 iskazuje se utjecaj rasta kamatnih stopa, a u retku pod rednim brojem 2 utjecaj pada kamatnih stopa